

РОЂЕНИ И УМРЛИ У РЕПУБЛИЦИ СРПСКОЈ BIRTHS AND DEATHS IN REPUBLIKA SRPSKA

Раст броја живорођених

У Републици Српској у 2023. години рођено је 9 309 живорођене дјеце, од тога 4 849 дјечака и 4 460 дјевојчица. У односу на 2022. годину, број живорођене дјеце у 2023. години већи је за 191.

Повећана просјечна старост мајки приликом рађања дјеце

Просјечна старост мајке при рођењу првог дјетета у Републици Српској износила је 28,1 годину, односно 0,4 године више него у 2022. години. Вишегодишњи подаци нам указују да жене одлажу рађање дјеце и да се просјечна старост мајки приликом рађања дјеце повећава.

Укупна просјечна старост мајке при рођењу дјетета у Републици Српској, у 2023. години, износила је 29,8 година. Према посљедњем расположивом податку Евростата за 2022. годину, укупна просјечна старост мајке при рођењу дјетета у ЕУ-27 износила је 31,1 годину.

Ред рођења дјетета задржао се на сличном нивоу као што је био у 2022. години. У 2023. години, од укупног броја мајки које су рађале, 45,2% мајки родиле су прво дијете, 34,3% друго дијете, а 20,6% треће и више дјеце.

Посматрајући старосне групе и ред рођења, 61,9% мајки које су родиле прво дијете и 65,7% мајки које су родиле друго дијете је у старосној групи 25-34 године, док је 61,2% мајки које су родиле треће или више дјеце у старосној групи 30-39 година.

Од укупног броја живорођене дјеце, око 78,9% роди се у старости мајки од 25 до 39 година.

Раст стопе укупног фертилитета

Посматрајући период од 2003. године, од када се рачуна стопа укупног фертилитета, у 2023. години је забиљежена највиша стопа укупног фертилитета. Стопа укупног фертилитета, односно број живорођене дјеце по једној жени, у 2023. години је износила 1,45 док је најнижа стопа укупног фертилитета, у посматраном периоду, забиљежена 2011. године када је износила 1,27.

Број живорођене ванбрачне дјеце у укупном броју живорођене дјеце је повећан у односу на претходну годину

У Републици Српској проценат живорођене ванбрачне дјеце у укупном броју живорођених износио је 17,5% и у односу на претходну годину је повећан за 2,5%. Од укупног броја живорођене ванбрачне дјеце, 93,2% њихових родитеља живи заједно.

Increase in number of live births

Total number of live births in Republika Srpska in 2023 was 9,309, out of which 4,849 were boys and 4,460 were girls. Compared to 2022, there were 191 live births more in 2023.

Increase in the average age of mother at birth

Average age of mother at birth of the first child in Republika Srpska was 28.1 years, which was 0.4 years more than in 2022. Data over the years indicate that women postpone giving birth, thus the average age of mother at birth has been increasing.

Total average age of mother at birth in Republika Srpska in 2023 was 29.8 years. According to the latest available data provided by Eurostat (2022), total average age of mother at birth in the EU-27 was 31.1 years.

The birth order in 2023 remained at a similar level as it was in 2022. In 2023, of the total number of mothers who gave birth, 45.2% of mothers gave birth to their first child and 34.3% to their second child, while 20.6% of mothers gave birth to the third child or more.

Regarding age groups and birth order, 61.9% of mothers who gave birth to their first child and 65.7% of mothers who gave birth to their second child belong to the age group 25-34 years, while 61.2% of mothers who gave birth to their third child or more belong to the age group 30-39.

Out of the total number of live births, approximately 78.9% were children born to mothers between 25 and 39 years of age.

Increase in the total fertility rate

Observing the period from 2003, when the total fertility rate was calculated for the first time, the highest total fertility rate was recorded in 2023. The total fertility rate, i.e. the number of live births per woman, was 1.45 in 2023, while the lowest total fertility rate, in the observed period, namely 1.27, was recorded in 2011.

Number of live births outside marriage in the total number of live births increased compared to the previous year

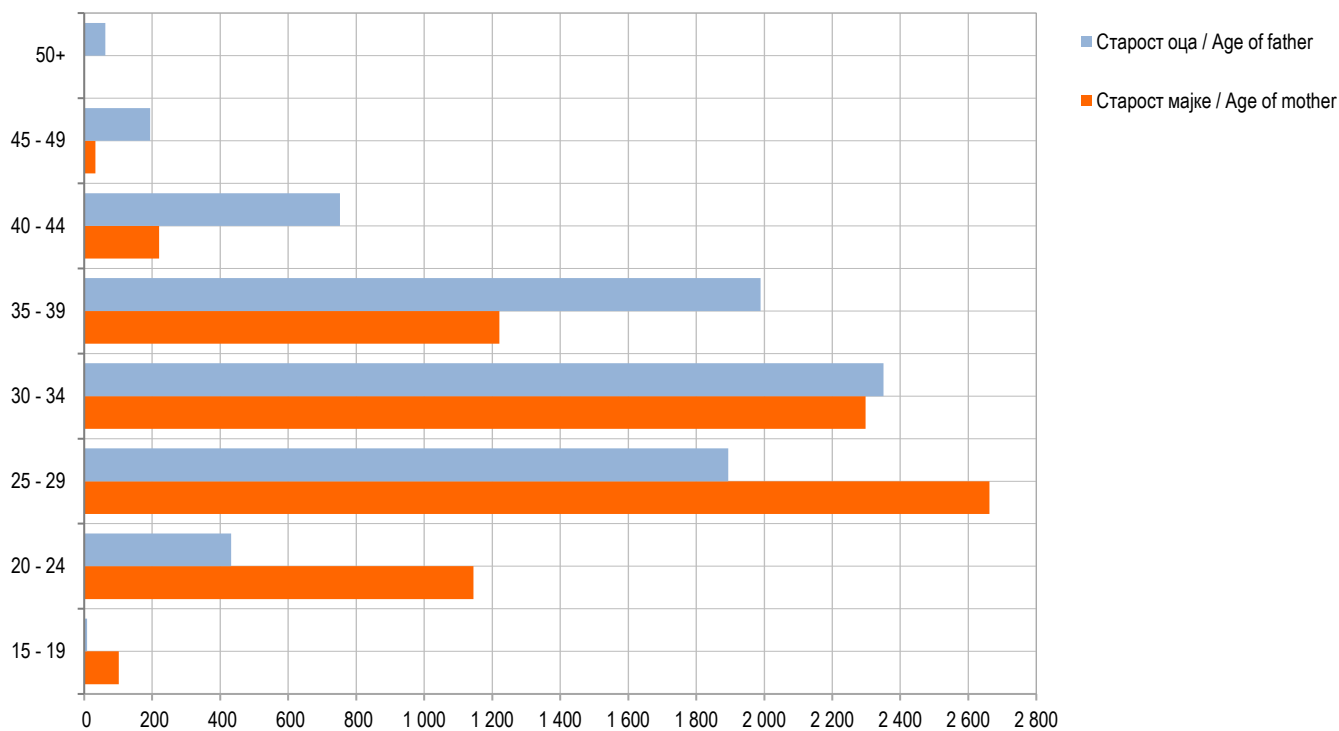
In Republika Srpska, live births outside marriage accounted for 17.5% of the total number of live births and this percentage increased by 2.5% in comparison with the previous year. Observing the total number of live births outside marriage, 93.2% of parents who got children lived together.

1. ПРЕГЛЕД РОЂЕНИХ 1998–2023.
OVERVIEW OF BIRTHS, 1998–2023

	1998	2000	2005	2022	2023	
Живорођени	13 527	14 191	10 322	9 118	9 309	Live births
Мртворођени	56	52	40	24	20	Stillbirths
Живорођени ван брака	1 485	1 371	1 531	1 365	1 627	Live births outside marriage
Стопа наталитета	9,5	9,7	7,1	8,1	8,4	Nativity rate
Стопа мртворођених	4,1	3,7	3,9	2,6	2,1	Stillbirth rate

2. ЖИВОРОЂЕНИ ПРЕМА СТАРОСТИ МАЈКЕ И РЕДУ РОЂЕЊА ДЈЕТЕТА, 2023.
LIVE BIRTHS BY AGE OF MOTHER AND BIRTH ORDER, 2023

Старост мајке	Ред рођења дјетета Birth order						УКУПНО total	Age of mother
	прво first	друго second	треће third	четврто fourth	пето и више fifth and more	укупно total		
УКУПНО	4 206	3 189	1 389	391	134	9 309	TOTAL	
<15	-	-	-	-	-	-	<15	
15–19	149	27	3	-	-	179	15–19	
20–24	935	386	81	16	3	1 421	20–24	
25–29	1 584	1 017	375	101	33	3 110	25–29	
30–34	1 018	1 079	474	121	42	2 734	30–34	
35–39	419	550	375	115	45	1 504	35–39	
40–44	83	113	77	35	9	317	40–44	
45–49	16	17	4	3	2	42	45–49	
50–54	2	-	-	-	-	2	50–54	

Графикон 1. Живорођена брачна дјеца према старости мајке и оца, 2023.
Graph 1. Live births in marriage by age of mother and father, 2023

Мањи број умрлих

У 2023. години у Републици Српској је умрло 13 508 лица, од тога 6 978 мушкарца и 6 530 жена. У поређењу са 2022. годином, у Републици Српској је умрло 2 755 лица мање. Највећи проценат умрлих лица забиљежен је у периоду јануар–март 2023. године, око 28,8%, а најмањи у периоду јул–септембар 2023. године, 23,0%.

Мушкарци живе краће од жена

Просјечна старост приликом умирања за мушкарце у 2023. години износила је 72,0 године, а за жене 78,0 година. У односу на 2022. годину, просјечна старост приликом умирања за мушкарце у благом је паду, док је просјечна старост приликом умирања за жене у благом порасту. Од укупног броја умрлих, свако шесто лице умре испод 65 година старости.

Умрло 27 дјеце до једне године старости

У 2023. години умрло је 27 дјеце до једне године старости и то 16 дјечака и 11 дјевојчица. Око 44,4% одојчади умрло је у првих 10 дана послје рођења. У 2023. години стопа умрле одојчади износила је 2,9‰. Према посљедњем расположивом податку Евростата (2022. година) стопа умрле одојчади у ЕУ-27 износила је 3,3‰.

Decrease in number of deaths

In Republika Srpska, 13,508 persons died in 2023, out of which 6,978 were male and 6,530 female. In comparison with 2022, there were 2,755 deaths fewer in Republika Srpska. The highest number of deaths occurred in the period January–March 2023, namely 28.8%, while the lowest number was recorded in the period July – September 2023, namely 23.0%.

Men live shorter than women

Average age at death for men in 2023 was 72.0 years, while for women this age was 78.0. In comparison with 2022, average age at death for men recorded a slight decrease, while for women it recorded a slight increase. Observing the total number of deaths, one in six deceased persons was under the age of 65.

There were 27 deaths of children under one year of age

There were 27 children under one year of age who deceased in 2023, of which 16 boys and 11 girls. Approximately 44.4% of infant deaths occurred during the first 10 days after birth. In 2023, the rate of infant deaths was 2.9‰. According to the latest available data provided by Eurostat (2022), the rate of infant deaths in the EU-27 was 3.3‰.

3. ПРЕГЛЕД УМРЛИХ У ПЕРИОДУ 1998–2023.
OVERVIEW OF DEATHS IN THE PERIOD 1998–2023

	1998	2000	2005	2022	2023	
Умрли	12 469	13 370	13 802	16 263	13 508	Deaths
Мушки	6 615	7 069	7 239	8 469	6 978	Male
Женски	5 854	6 301	6 563	7 794	6 530	Female
Стопа морталитета	8,7	9,1	9,5	14,5	12,1	Mortality rate
Умрла одојчад	112	103	37	40	27	Infant deaths
Мушки	67	57	20	28	16	Male
Женски	45	46	17	12	11	Female
Стопа смртности одојчади	8,3	7,3	3,6	4,4	2,9	Infant mortality rate
Просјечна старост приликом умирања						Average age at death
Мушки	64,9	65,2	67,5	72,1	72,0	Male
Женски	70,8	71,2	72,5	77,8	78,0	Female

Болести крвотока водећи узрок смрти

Водећи узрок смрти у Републици Српској биле су болести крвотока. Од укупног броја умрлих, 6 051 лице или око 44,8% умрло је од поменутих болести. Од укупног броја умрлих од болести крвотока, жена је 3 266 или 54,0%, а мушкараца 2 785 или 46,0%. Сљедећи водећи узрок смрти према Међународној класификацији болести, повреда и узрока смрти, а која је обавезна за све чланице Свјетске здравствене организације, сврстан је у групу тумори (C00-D48). Од укупног броја умрлих лица у Републици Српској, 2 630 или 19,5% умрлих, налази се у наведеној групи. Од укупног броја умрлих од тумора, жена је 1 088 или 41,4% а мушкараца 1 542 или 58,6%.

Насилне смрти

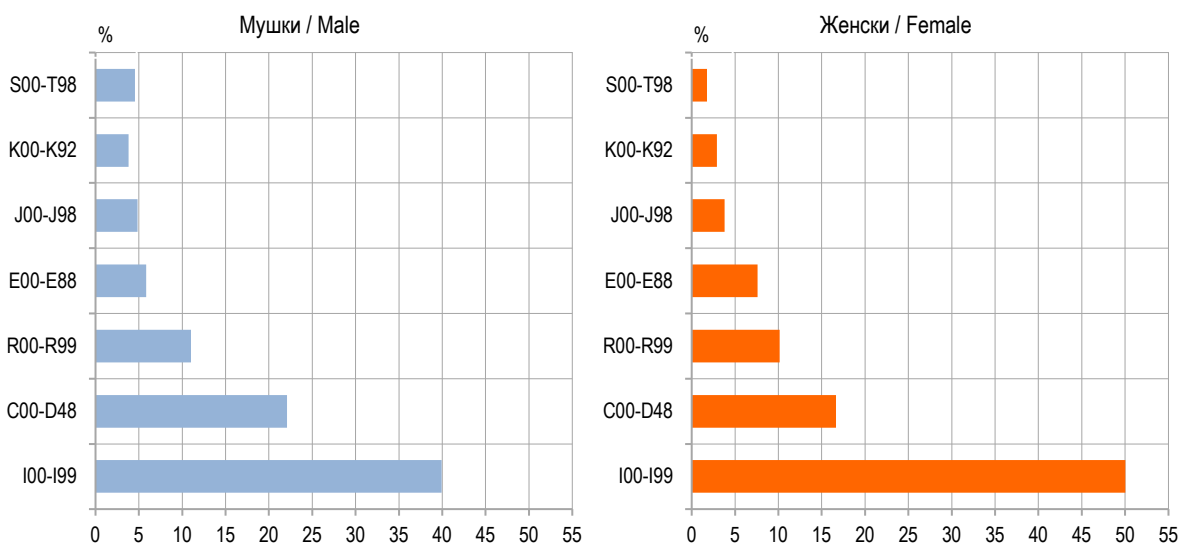
У Републици Српској је током 2023. године, у односу на претходну годину, дошло до смањења броја насилних смрти за око 6,9%. Укупан број убиства износио је 8, самоубиства 162, несрећних случајева 206, док је у категорији остало, број насилних смрти износио 57. У укупном броју насилних смрти, мушкарци учествују са 73,2%. Око 77,8% самоубиства десило се у старости већој од 45 година.

Diseases of the circulatory system – main cause of death

The leading cause of death in Republika Srpska were diseases of the circulatory system. Of the total number of deaths, approximately 44.8% occurred due to this type of diseases. Thus 6,051 persons died due to diseases of the circulatory system, 3,266 or 54.0% of them being women and 2,785 or 46.0% men. The following leading cause of death, according to the International Classification of Diseases, Injuries and Causes of Death which is mandatory for all members of the World Health Organisation, is classified under codes for neoplasms (C00-D48). Of the total number of death cases in Republika Srpska, 19.5% of deaths were recorded in this group. Thus, 2,630 persons died due to neoplasms, 1,088 or 41.4% of them being women and 1,542 or 58.6% men.

Violent deaths

In Republika Srpska, in comparison with the previous year, a decrease by 6.9% was recorded in the number of violent deaths. The total number of homicides was 8, while there were 162 suicides and 206 accidents. In addition, there were 57 violent deaths in the category other. In the total number of violent deaths, men participated with 73.2%. Approximately 77.8% of suicides occurred in the age group of persons older than 45 years of age.

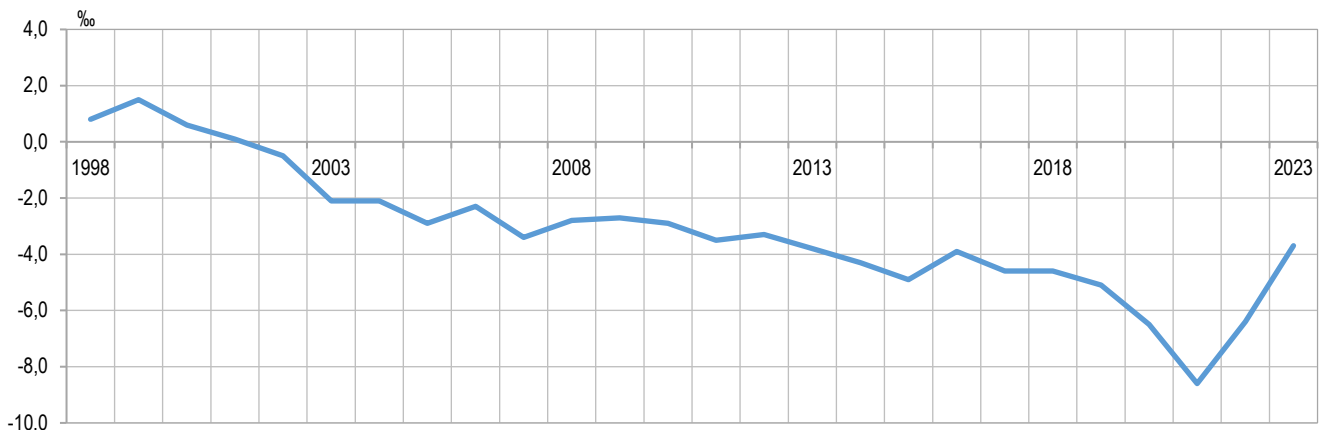
Графикон 2. Водећи узроци смрти према полу, 2023.
Graph 2. Main causes of death by sex, 2023

Природни прираштај

Од 2002. године природни прираштај Републике Српске је негативан. Континуитет пада природног прираштаја указује на све већи број умрлих, а мањи број живорођених. Стопа природног прираштаја у 2023. години износила је -3,7%.

Natural increase

Since 2002, natural increase in Republika Srpska has been negative. A continued decrease in natural increase indicates a growing number of deaths and a lower number of live births. The natural increase rate in 2023 amounted to -3.7%.

Графикон 3. Стопа природног прираштаја Републике Српске, 1998–2023.
Graph 3. Natural increase rate in Republika Srpska, 1998–2023

4. РОЂЕНИ И УМРЛИ, ПО ГРАДОВИМА И ОПШТИНАМА, 2023.
BIRTHS AND DEATHS, BY CITY AND MUNICIPALITY, 2023

Град/општина City/municipality	Рођени Births					Природни прираштај Natural increase	Умрли Deaths				
	укупно total	живорођени live births			мртво- рођени stillbirths		укупно total	мушки male	женски female	умрла одојчад infant deaths	
		свега all	мушки male	женски female						свега all	мушки male
УКУПНО TOTAL	9 329	9 309	4 849	4 460	20	-4 199	13 508	6 978	6 530	27	16
Град Бања Лука City of Banja Luka	1 816	1 808	945	863	8	-23	1 831	986	845	7	4
Берковићи Berkovići	5	5	2	3	-	-27	32	18	14	-	-
Град Бијељина City of Bijeljina	838	835	467	368	3	-395	1 230	633	597	-	-
Билећа Bileća	104	104	54	50	-	-32	136	55	81	1	-
Братунац Bratunac	113	113	55	58	-	-23	136	65	71	-	-
Брод Brod	106	106	58	48	-	-41	147	82	65	1	-
Вишеград Višegrad	41	41	20	21	-	-84	125	71	54	-	-
Власеница Vlasenica	62	61	35	26	1	-46	107	56	51	1	1
Вукосавље Vukosavlje	21	21	11	10	-	-22	43	24	19	-	-
Гацко Gacko	76	75	40	35	1	-27	102	53	49	-	-
Град Градишка City of Gradiška	411	411	210	201	-	-239	650	319	331	1	1
Град Дервента City of Derventa	219	218	109	109	1	-136	354	178	176	-	-
Град Добој City of Doboј	452	452	242	210	-	-235	687	330	357	-	-
Доњи Жабар Donji Žabar	3	3	2	1	-	-30	33	15	18	-	-
Град Зворник City of Zvornik	353	352	181	171	1	-176	528	261	267	1	-
Источни Дрвар Istočni Drvar	1	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-
Источни Мостар Istočni Mostar	1	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-
Град Источно Сарајево City of Istočno Sarajevo	529	529	249	280	-	-207	736	385	351	-	-
Источна Илиџа Istočna Ilidža	114	114	59	55	-	-53	167	84	83	-	-
Источни Стари Град Istočni Stari Grad	10	10	7	3	-	-13	23	13	10	-	-
Источно Ново Сарајево Istočno Novo Sarajevo	127	127	55	72	-	0	127	64	63	-	-
Пале Pale	172	172	75	97	-	-93	265	144	121	-	-
Соколац Sokolac	97	97	48	49	-	-34	131	68	63	-	-
Трново Trnovo	9	9	5	4	-	-14	23	12	11	-	-
Језеро Jezero	10	10	7	3	-	-1	11	5	6	-	-
Калиновик Kalinovik	10	10	5	5	-	-29	39	15	24	-	-

4. РОЂЕНИ И УМРЛИ, ПО ГРАДОВИМА И ОПШТИНАМА, 2023.
BIRTHS AND DEATHS, BY CITY AND MUNICIPALITY, 2023

(наставка/continued)

Град/општина City/municipality	Рођени Births					Природни прираштај Natural increase	Умрли Deaths				
	укупно total	живорођени live births			мртво- рођени stillbirths		укупно total	мушки male	женски female	умрла одојчад infant deaths	
		свега all	мушки male	женски female						свега all	мушки male
Кнежево Kneževo	81	81	41	40	-	-27	108	56	52	-	-
Козарска Дубица Kozarska Dubica	121	121	70	51	-	-163	284	137	147	1	1
Костајница Kostajnica	30	30	21	9	-	-30	60	35	25	-	-
Котор Варош Kotor Varoš	198	198	101	97	-	40	158	87	71	-	-
Крупа на Уни Krupa na Uni	10	10	4	6	-	-20	30	11	19	-	-
Купрес Kupres	1	1	1	-	-	-3	4	1	3	-	-
Град Лакташи City of Laktaši	324	324	162	162	-	4	320	159	161	-	-
Лопаре Lopare	74	74	36	38	-	-102	176	94	82	3	2
Љубиње Ljubinje	28	28	18	10	-	-30	58	30	28	-	-
Милићи Milići	72	72	34	38	-	-17	89	58	31	-	-
Модрича Modriča	176	176	83	93	-	-130	306	166	140	1	1
Мркоњић Град Mrkonjić Grad	106	106	55	51	-	-95	201	102	99	-	-
Невесиње Nevesinje	82	82	41	41	-	-64	146	75	71	-	-
Нови Град Novi Grad	195	195	110	85	-	-148	343	163	180	-	-
Ново Горажде Novo Goražde	11	11	4	7	-	-6	17	12	5	-	-
Осмаци Osmaci	27	27	16	11	-	-17	44	26	18	-	-
Оштра Лука Oštra Luka	25	24	15	9	1	-38	62	36	26	-	-
Пелагићево Pelagićevo	7	7	5	2	-	-57	64	29	35	-	-
Петровац Petrovac	5	5	2	3	-	-13	18	6	12	-	-
Петрово Petrovo	37	37	22	15	-	-73	110	51	59	-	-
Град Приједор City of Prijedor	603	602	308	294	1	-336	938	492	446	3	2
Прњавор Prijedor	313	313	156	157	-	-159	472	256	216	-	-
Рибник Ribnik	25	25	11	14	-	-85	110	60	50	1	1
Рогатица Rogatica	62	62	28	34	-	-48	110	57	53	-	-
Рудо Rudo	10	10	6	4	-	-58	68	38	30	1	-
Србац Srbac	130	129	67	62	1	-101	230	126	104	-	-
Сребреница Srebrenica	65	65	35	30	-	-5	70	37	33	-	-

4. РОЂЕНИ И УМРЛИ, ПО ГРАДОВИМА И ОПШТИНАМА, 2023.
BIRTHS AND DEATHS, BY CITY AND MUNICIPALITY, 2023

(наставак/continued)

Град/општина City/municipality	Рођени Births				Природни прираштај Natural increase	Умрли Deaths					
	укупно total	живорођени live births				мртво- рођени stillbirths	укупно total	мушки male	женски female	умрла одојчад infant deaths	
		свега all	мушки male	женски female						свега all	мушки male
Станари Stanari	57	57	24	33	-	-34	91	50	41	-	-
Теслић Teslić	361	360	189	171	1	-94	454	242	212	1	1
Град Требиње City of Trebinje	302	302	146	156	-	-44	346	178	168	-	-
Угљевик Ugljevik	121	121	65	56	-	-44	165	92	73	1	-
Фоча Foča	137	137	74	63	-	-85	222	102	120	-	-
Хан Пијесак Han Pijesak	22	22	10	12	-	-35	57	27	30	-	-
Чајниче Čajniče	33	33	19	14	-	-20	53	29	24	-	-
Челинац Čelinac	160	160	86	74	-	-22	182	98	84	2	1
Шамац Šamac	55	54	36	18	1	-165	219	111	108	-	-
Шековићи Šekovići	27	27	18	9	-	-47	74	39	35	-	-
Шипово Šipovo	65	65	37	28	-	-57	122	59	63	1	1

МЕТОДОЛШКА ОБЈАШЊЕЊА

Извор података

Извјештајне јединице прикупљања статистичких података о рођеним и умрлим лицима су матични уреди Републике Српске.

Дефиниције и објашњења

Природни прираштај је разлика између броја живорођене дјеце и броја умрлих лица.

Општа стопа наталитета представља однос између броја живорођених и процијењеног броја становника у посматраној години.

Стопа укупног фертилитета означава просјечан број дјеце које ће жена родити током репродуктивног периода, уколико садашње старосно-специфичне стопе фертилитета остану исте. Критична бројчана вриједност износи 2,1 (просјечно дјеце по једној жени у фертилној доби) којом је осигурана проста репродукција становништва у смислу обнављања генерација.

Општа стопа морталитета представља однос између броја умрлих и процијењеног броја становника у посматраној години.

Општа стопа природног прираштаја представља разлику између стопе наталитета и стопе морталитета у посматраној години.

Стопа смртности одојчади представља однос између броја умрле дјеце до једне године старости на 1 000 живорођених у посматраној години.

Просјечна старост мајке представља просјечну годину њене старости приликом рађања дјетета.

Просјечна старост умрлог лица представља просјечну годину старости приликом умирања.

METHODOLOGICAL EXPLANATIONS

Source of data

Reporting units for the collection of statistical data on births and deaths are registration offices in Republika Srpska.

Definitions and explanations

Natural increase represents the difference between number of live births and number of deaths.

General natality rate represents the ratio between number of live births and population estimate in the referent year.

Total fertility rate of a population is the average number of children that are born to a woman over her reproductive period if: they were to experience the exact current age-specific fertility rates through their lifetime. The critical numerical value is 2.1 (average number of children per woman of childbearing age), which generates broad stability of population in terms of generation replacement.

General mortality rate represents the ratio between number of deaths and population estimate in the referent year.

General natural increase rate represents the difference between natality and mortality rates in the referent year.

Infant death rate represents the number of deaths of children under 1 year of age per 1 000 live births in the referent year.

Average age of mother represents the average age of mother at childbirth.

Average age of deceased persons represents the average age at death.

ЗНАКОВИ

- нема појаве

SYMBOLS

- no occurrence

Припрема саопштења: Одсјек демографских статистика

Издаје Републички завод за статистику, Република Српска, Бања Лука, Владике Платона бб – Тел. +387 51 332 700 – Директор Дарко Милуновић, главни уредник – Излази годишње – Саопштење је објављено на Интернету на адреси: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – Приликом коришћења података обавезно навести извор

Prepared by: Department for Demographic Statistics

Published by Republika Srpska Institute of Statistics, Banja Luka, Vladike Platona bb – Tel. +387 51 332 700 – Director Darko Milunović, Editor in chief – Annual periodicity – Release is available on the Internet at: www.rzs.rs.ba – E-mail: stat@rzs.rs.ba – These data can be used provided the source is acknowledged